

חקלאויות וחקלאים יקרים,

השבוע קיבלנו תזכורת חדה לפער בין הפוליטיקה העולמית לחיים עצמם: ארה"ב ואיראן חתמו על הסכם להפסקת אש, אבל כאן בצפון סימן שאלה גדול לאחר שביום שישי נהרגו 4 מחיילנו והאדמה עדיין חעדת מהפגזות הכבדות והעתיד נותר תחת סימן שאלה גדול. המעצמות אולי לוחצות ידיים, אבל החקלאים שלנו נשארים בקו הראשון – מול שדות מופגזים וחוסר ודאות מוחלט לגבי המחר. גם בתוך ענף הערפל הזה, אנחנו כאן כדי להמשיך ולתת לכם גב. **בעדכון שלפניכם ריכזנו את הנקודות החשובות מהשבוע האחרון:**

דיווחים מוועדות בכנסת

נושאים שוטפים

נהלים סקרים ושונות

אירועים וכנסים

נושאים שוטפים:

משבר הקצאות המים השפירים לחקלאות במערכת המים הארצית – משבר המים עדיין לא נפתר וזה מעסיק אותנו רבות. הנושא עלה לדיון במועצת רשות המים ביום חמישי האחרון (18/6), ויובל ליפקין בקש בשם משד החקלאות וביטחון המזון (ולמעשה דרש) את פתיחת המערכת הארצית וחלוקת תוספת מים שפירים לחקלאים.. בסוף לא נתקבלה החלטה ובשבוע הבא יפגשו הצוותים המקצועיים של שני המשדדים וידונו בדרכים ובהצעות לפתחן ולאחר מכן הנושא יובא לדיון נוסף במועצה. אנחנו מקווים מאוד שכולם יבינו שהחקלאים חייבים וודאות ורק פתיחה של הסדר הקיצוב במערכת הארצית תביא לכך שהחקלאים יקבלו תוספת מים שפירים וגם יהיה להם וודאות. **תודה ליובל ליפקין על תקופת כהונתו כנציג משד החקלאות וביטחון המזון במועצת רשות המים בשנה החולפת. אנו מאחלים הצלחה רבה למחליפתו בתפקיד, יאנינה פליישון, מנהלת אגף בכיר גורמי ייצור במשד.**

יבוא פטם מברחיל – ביום שני (15/6) ד"ר שלמה גראזי, חפא וטרנר ראשי ליבוא-יצוא במשד החקלאות וביטחון המזון, שלח **מכתב** בו עדכן את יבואני הבשר בדבר החלטה עקבנית להוסיף את ברחיל לרשימת המדינות המאושרות ליצוא בשר עוף לישראל. במסגרת זו, אושר מפעל מברחיל החל מיום 15/06/2026, ורשימת המפעלים המאושרים עודכנה בהתאם. המשך הכללת של המפעל ברשימה מותנית בכך שבתוך חצי שנה מתחילת היצוא יתקיים ביקור במדינה, ותצאותיו (לצד תצאות בדיקות המשלוחים) יעידו על עמידה בדרישות; ככל שלא יבוצע הביקור מסיבות התלויות במדינת המוצא, המפעל יוסר מהרשימה. בעקבות המכתב מד"ר גראזי, חברי השדולה חקלאית בכנסת פנו **במכתב** לשר החקלאות וביטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר, בדרישה דחופה לבטל את החלטת מנהל השיחות הווטרנריות לאשר יבוא בשר עוף מברחיל החל מה-15.6.2026. חברי הכנסת מזהירים כי החלטה זו פוגעת בביטחון המזון ויוצרת תלות מסוכנת במדינה זרה, דווקא בעת שבה המגדלים הישראליים בצפון ובעוטף עזה ממשיכים לספק עוף טר תחת מתקפות. עוד הדגישו במכתב, כי בתעשיית הבשר הברחילית קיימים פגמים מקצועיים, סטנדרטים נמוכים ואי-עמידה בתקנות לשימוש בתחפות אנטימיקרוביאליות, שהובילו אף את האיחוד האיחפי להסיר את ברחיל מרשימת המדינות המורשות ליבוא החל מספטמבר 2026. לבסוף, הפונים מלינים על כך שהביקורת הווטרנרית הישראלית נערכה ללא שחיטה כשרה בפועל, ומצביעים על המדיניות המדינית העוינת של ממשל לולה דה סילבה כלפי ישראל כסיבה אסטרטגית נוספת לעצירת המהלך וחיזוק החקלאות המקומית. בנוסף פנתה ההסתדרות לבית המשפט המחוזי לעניינים מנהליים מרכז-לוד בבקשה **להצטרף לעתירה** של ארגון מגדלי עופות נגד השחיתים הווטרנריות ונגד משד החקלאות במעמד של ידד בית המשפט. **אנו ממשיכים לעקוב אחרי ההתפתחויות ומנסים למנוע את היבוא הצפוי בכל דרך אפשרית ומודים לחברי השדולה החקלאית בכנסת, להסתדרות העובדים החדשה על התמיכה ושיתוף הפעולה וכן למבשרת נבו מנכ"לית "רפבליק יועצים", המעניקה שחתי לובינג, ניהול משברים וקשרי הממשל להתאחדות חקלאי ישראל ולגופים רבים נוספים בחקלאות ובהתיישבות.**

• **הסכם הסחר עם ארה"ב** – במסגרת ישיבה שקיימנו השבוע בהשתתפות נציגי משרד החקלאות וביטחון המזון, מועצת הצמחים, התאחדות חקלאי ישראל ומשרד האוצר הושגה התקדמות בנושא ואנו במו"מ למציאת פתחן לאותם הענפים העשויים להיפגע. ברגע שיהיו הסכמות כמובן שנעדכן אתכם.

• **לקראת בחינת 2026** – ביום שלישי שעבר (16/6) קיימנו פגישה בארגונים הכלכליים הקיבוצים בראשות יעקב בכר. בישיבה הצגנו את תכנית "צומחים 2050" (התוכנית שפותחה בשיתוף מכון יסודות ופוחם ארלוזחב ואותה הצגנו בכנס שערכנו בסוף אפריל) וגם את את אתגרי החקלאות הישראלית לקראת הבחינת הקרובה. אנו מתכננים לקיים כנס מיוחד בתחילת חודש אוגוסט, במסגרתו נציג לנציגי המפלגות את האתגרים העומדים בפני החקלאות הישראלית ובבקש את תמיכתם בפעילויות הנדרשות.

• **בג"צ נגד מנהל המכס בנוגע לשיווק תוצרת חקלאית ומזון לעזה** – יש התקדמות רבה בנושא. המדינה צריכה להעביר את תגובתה לבג"צ עד יום שני 22.6, ואני מקווה שכבר בימים הקרובים אהיה איש בשוחות ונוכל לפרסם את ההסדר שסוכם עליו.

• **מכה קשה לענף האבטיחים: נזקי מזג אוויר וייחס קטלני מביאים להשמדת אלפי דונמים** – ענף גידול האבטיחים בישראל חווה פגיעה קשה בהיקפים חסרי תקדים המוערכים במיליוני שקלים, בשל שילוב בין פגעי מזג אוויר חורפיים שפגעו ביבול לבין התפרצות קיצונית (פי 5-6 מהמוצא) של וייחס דלועיים. הוויחס פוגע במרקם ובטעם של הפרי, ועד כה הוא כיסה כ-20% משטחי הגידול בארץ, כאשר למעלה מ-1,000 דונם כבר אושח להשמדה. כדי למנוע מהחקלאים הפסדים לוגיסטיים נוספים, חברת הביטוח החקלאי "קנט" מנטרת את הנזקים ומפצה חקלאים שמשמידים שדות נגועים עוד לפני הקטיף, תוך חשש כבד שהנזקים יתרחבו בהמשך הקיץ ויובילו לזינוק במחירים.

• **מדיניות חדשה בנושא אנרגיה מתחדשה** – משרד החקלאות וביטחון המזון מקדם מדיניות חדשה לשילוב אנרגיה מתחדשת בשטחים חקלאיים (אגח-וולטאי), זאת בהמשך לאישור תוכנית המתאר הארצית בנושא. לצורך כך, הקים מנכ"ל המשרד את "ועדת השלוש" – ועדה מקצועית עליונה המורכבת משלוש בכיחות המשרד: המשנה למנכ"ל- נטלי בחדנר מור, המדענית הראשית – ד"ר מיכל לוי ומנהלת הרשות לתכנון – לורה לוי. תפקיד הוועדה הוא להסדיר את תהליכי העבודה מול משרדי הממשלה, גופי התכנון, משק האנרגיה והחקלאים, ולשמש כוועדת חריגים. המדיניות המתגבשת נועדה לייצר תוספת הכנסה לחקלאים ולחזק את משק האנרגיה, תוך שמירה קפדנית על קרקעות המדינה, החקלאות המקומית וביטחון המזון הלאומי כחלק מתוכנית החומש "ביטחון המזון 2050". השתתפתי בשבוע שעבר (יום ראשון 14/6) בשיח פתוח בנושא במשרד עם עוד כ-120 נציגים ובעלי עניין מהענף. בהמשך אמור לצאת נייר עמדות בנושא. **אנו מברכים את המשרד על המדיניות החדשה והתקדמות בנושא חשוב זה.**

• **פיצויים בגין מלחמת "שאגת הארי"** – הכנת הנהל לפיצוי החקלאים שנפגעו ממלחמת "שאגת הארי" (למעט האזור הגיאוגרפי 0-9 ק"מ מהגבול עם לבנון וצפון רמת הגולן כולל הישובים קצרין וקדמת צבי שלהם יש מסלול נפרד) ע"י משרד החקלאות וביטחון המזון הסתיימה, הנהל אושר ע"י הגורמים המקצועיים במשרד החקלאות וביטחון המזון. ביחד עם החקלאים שנפגעו מהמלחמה, **אנחנו ממתנים בקוצר רוח לאישור פירסום הנהל להעחת הציבור ע"י הדרגים הבכירים במשרד החקלאות וביטחון המזון.**

דיווחים מוועדות בכנסת:

• **משבר הברחנים: עשחת אלפים עובדים "בשחור" מול מחסור חריף באכיפה** – הוועדה המיוחדת לעובדים זרים דנה ביום שני שעבר (15/7) בגיבוש מדיניות למאבק בתופעת נטישת העובדים הזרים החוקיים למען העסקה לא חוקית ("בשחור"). העסקה בדרכים לא חוקיות גורמת להפסדים של מיליארדים למדינה ופוגעת במעסיקים שמשקיעים משאבים רבים בהבאתם. בדיון עלה כי כ-18% מהעובדים הזרים בארץ (כ-45,000 איש) אינם חוקיים, שענף החקלאות מהווה 22% מהם. חלק מאותם ברחנים מגיעים עם תוכנית

ברחה **מראש** כדי להחזיר דמי תיווך מופקעים שנגבו מהם על ידי גורמים עבריינים. מנגד, רשות האוכלוסין וההגירה נמצאת במשבר חרף ופועלת עם כוח אדם מצומצם של 150 פקחים בלבד שאינם מתגמלים כראוי. בין הפתחנות שהוצעו: הגברת האכיפה, הטלת עונשים כבדים על מעסיקי עובדים לא חוקיים בדגש על מעסיקים שמעסיקים עובדים שנטשו את החקלאות, מניעת העברת כספים לחו"ל, הגדרת מדינות המוצא כבטוחות למניעת בקשות מקלט, הטלת קנסות ביציאה מהארץ ואף הקמת גוף ייעודי לאיתור העובדים.

● **החמרת האכיפה נגד העסקת שוהים בלתי חוקיים (שב"חים)** - הוועדה המיוחדת לעובדים זרים דנה ביום שני (15/7) באכיפת העסקת שוהים בלתי חוקיים (שב"חים) ועובדים זרים ללא היתר, על רקע זינוק משמעותי במספר צווי הסגירה המנהליים שהוציאה המשטרה נגד עסקים מפרים (791 צווים ב-2025 לעומת 413 ב-2024). בדיון עלו טענות קשות מצד נציגי ענף המסעדנות, אשר הלינו על היעדר כלים לבדיקת חוקיות העובדים, על תפעת זיוף מסמכים מצד חבחת כוח אדם, ועל כך שסגירת עסק ל-30 יום מהווה עבורם "גזר דין מוות". מנגד, נציגי המשטרה ורשות האוכלוסין הדגישו כי צווים מונפקים רק כאשר מתגלה חוסר תום לב מצד המעסיק, וכי בדיקה סבירה ובסיסית של העובד מונעת סגירה. משד העבודה אף ציין כי נשללו רשיונותיהן של עשחת חבחת כוח אדם מפחת. הדיון הסתיים במחלוקת, כאשר יו"ר הוועדה דרשה מהמשטרה לפרסם נוהל בדיקה בחר ומחייב עבור המעסיקים, אך נציגות המשטרה סירבו בטענה שלא ניתן לייצר נוהל אחיד המשתנה ממקרה למקרה.

● **ישיבת מעקב בנושא קח דמי המחלה של העובדים הפלשתינים** - הוועדה המיוחדת לעובדים זרים דנה ביום שלישי שעבר (16/6) במבין סתם סביב השבת כספי הפיקדון בסך כחצי מיליארד ש"ח, שנצבח מאז שנות ה-90 בקח דמי מחלה לעובדים פלסטינים ומגיעים למעסיקים ולעובדים. יו"ר הוועדה, ח"כ חוה אתי עטייה, ונציגי המעסיקים (התאחדויות התעשיינים, הקבלנים, ההסתדרות ואני) התרענו כי גרירת הרגליים של משד האוצר, שנמשכת כבר כעשר שנים, מעמידה בסכנה את היכולת להשיבו לזכאים (חלקם הולכים לעולמם או נכנסים לפיחוק). מנגד, נציגי משד האוצר ורשות האוכלוסין הסביח כי העיכוב נובע מהתנגדויות משפטיות של גופים שונים, וכן מניהול משא ומתן מול חברת "מלם" שדרשה מחיר מופקע עבור עיבוד הנתונים, לצד חיפוש מקור תקציבי לתשלום לחברה. בדיון אמרתי כי הושג הסכם על חלוקת הכסף ופורסם קול קורא להעחת הציבור בינואר 2026, אך מאז החקלאים מחכים לכספם כ-60 מיליון ש"ח בערכים נומינליים. הדגשתי כי הכנסת אינה יכולה להתפזר לפני שהכסף יחולק לחקלאים. בסיום הדיון דרשה יו"ר הוועדה לקבל עדכונים על התקדמות הנושא בתוך שבוע עד שבועיים.

● **המאבק בהעסקה הבלתי חוקית** - הוועדה המיוחדת לעובדים הזרים, דנה ביום רביעי שעבר (17/6), בפעילות האכיפה של רשות האוכלוסין וההגירה נגד למעלה מ-44 אלף עובדים זרים השוהים או מועסקים בישראל שלא כדון. בדיון השתתף ראש מינהל אכיפה ברשות, איציק עמרני. איציק דיווח כי מתחילת השנה הורחקו מהארץ כ-2,400 זרים לא חוקיים, וכ-900 איש נוספים יצאו מרצונם (במסגרת תוכנית המעניקה מענק של 3,500 דולר ליוצא). עמרני ציין כי האכיפה נגד מעסיקים מוגבלת עקב מחסור במשאבים ובמקומות כליאה, וכי הרשות מטפלת במקביל בכ-29,600 בקשות מקלט מורכבות. נציגי המעסיקים בוועדה קראו להגברת האכיפה. בישיבה ציינתי כי מתוך 48 אלף העובדים בענף החקלאות כ-8,000 הם עובדים לא חוקיים. הסברתי כי לאותם עובדים יש אינטרס מובהק לבחח מ"עבודה קשה תחת שמש קופחת" לטובת עבודות קלות ובסביבה נוחה יותר (כמו סידור מדפים בסופרמרקט). כפתרון לתופעה, קראתי לנקוט צעדים ואמצעים קשים בהרבה נגד מעסיקים שמקבלים לעבודה עובדים שהגיעו במקור לענף החקלאות. בסיום הדיון הודיעה יו"ר הוועדה כי יתקיים דיון המשך בנושא אובדן הכנסות המדינה כתוצאה מהעסקת עובדים לא חוקיים ב"שחור.

אנו מודים לח"כ אתי עטייה, יו"ר הוועדה המיוחדת לעובדים זרים, על הדיונים הרבים שקיימה השבוע בנושא.

אירועים ובנסים

- **ישיבות בכנסת בשבוע הקרח** – ניתן לראות איזה ישיבות יתקיימו [כאן](#).
- **קורסים של שה"מ** – ניתן לראות את הקורסים של שה"מ שיתקיימו בשבוע הקרח [כאן](#).
- **יום עיון למגדלי מטילות** – יום עיון למגדלי מטילות יתקיים ביום שני 22/6/2026 בבית דגן. פרטים נוספים והרשמה [כאן](#).
- **יום עיון חידושים בענף הרביי והשתלנות** - יתקיים ביום חמישי 2/7. פרטים נוספים והרשמה [כאן](#).

נהלים, קולות קוראים ושונות

- **נוהל תמיכה במיזמי תייחות וחקלאות לחיזוק הצפון** – הנוהל נועד לעודד הקמה ושדחג של מיזמים תייחתיים-חקלאיים ביישובי קו העימות, בהתאם להחלטת ממשלה 3679 לשיקום האזור. התמיכה הממשלתית, בשיעור של עד 60% מההשקעה, מיועדת ליזמים, חקלאים ורשויות, ומחולקת לשני מסלולים: הקמת או הרחבת מיזם תייחתי ופיתוח עוגן משיכה משמעותי. ההגשה מקוונת בלבד דרך [מערכת "תאנה"](#) עד ליום 23.8.2026. למידע מלא על תנאי הסף והקריטריונים, עיינו [בנוהל המצורף](#).
- **נוהל הצבת כוורות** – משד החקלאות וביטחון המזון הודיע על המשך תוקף רישיון הצבת כוורת עד סוף השנה. היתרים להצבת כוורות שניתנו לפי תקנות להשבחת ייצור חקלאי (בעלי חיים) (דבורים), התשכ"ח-1968, שעודם בתוקף ביום 30.6.26, ימשיכו להיות בתוקף, בשלב זה, עד 31.12.26. ניתן לראות את ההודעה החתומה [פה](#).
- **סיום תפקיד** – אנו מבקשים להודות לד"ר תמיר גושן עם סיום תפקידו כמנהל השיחתיים הווטרינריים, לאחר שמונה שנות פעילות. לאורך תקופה זו עבדנו יחד באופן רציף, גם כשהיו בינינו חילוקי דעות ולא תמיד ראינו עין בעין, תמיד מצאנו את הדרך לנהל שיח מקצועי ולהשתדל לעבוד בשיתוף פעולה למען המטרה. אנו מעריכים את מסיחתו ואת העבודה המשותפת, ומאחלים לו הצלחה רבה בהמשך דרכו.

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

